

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний факультет

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури
(назва кафедри)

В.о.декана факультету іноземних мов
Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

"12" серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Сучасні парадигми літературознавства

(назва навчальної дисципліни)

ВИБІРКОВА

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024-2025 н.рік

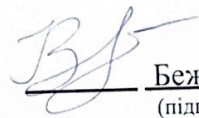
Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні парадигми літературознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 27.05.2024 р.

Розробник: кандидат філологічних наук, доцент Тичініна А.Р.
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом і схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від « 12 серпня » 2024 року

Голова методичної ради факультету

Беженар І.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

@ Тичініна А.Р., 2024 рік

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з предметом, об'єктом вивчення наукових парадигм сучасного літературознавства, сформулювати розуміння системи ключових понять літературознавства.
Завдання: сформулювати у здобувачів компетентності характеризувати головні наукові парадигми літературознавства

Результати навчання:

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	30				60		залік
Заочна	1	2	3	90	8				82		залік

1.1. Загальна інформація

1.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Сучасні наукові парадигми											
Тема 1. Сутність та завдання літературознавства		2				4		2				5
Тема 2. Структура літературознавства		2				4		2				5
Тема 3. Фахова мова літературознавства		2				4						5
Тема 4. Зв'язок літературознавства з іншими науками.		2				4						5
Тема 5. Тенденції розвитку сучасного літературознавства.		2				4						5
Тема 6. Літературні		2				4						5

жанри												
Тема 7. Розвиток феміністичної критики. Гендерні студії		2				4						5
Тема 8. Постколоніальна критика та тенденції неоколоніалізму		2				4						6
Разом за ЗМ1		16				32		4				41
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Методи дослідження											
Тема 1. Філологічний метод		2				4		2				6
Тема 1. Специфіка біографічного методу. Психобіографія як відгалуження біографічного методу		2				4		2				6
Тема 3. Психологічна школа. Психоаналіз		2				4						6
Тема 4. Формалізм і структуралізм		2				4						6
Тема 5. Теоретичні засади літературної герменевтики.		2				4						6
Тема 6. Фемінізм.		2				4						6
Тема 7. Тест		2				2						5
Разом за ЗМ 2		14				28		4				41
Усього годин	90	30				60	90	8				82

1.3. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми і завдання	
1	1. Методологія міфологічної школи. 2. Становлення міфологічної школи у західно-європейському літературознавстві. 3. Теорія архетипів К. Г. Юнга. 4. Архетипна критика Н. Фрая. Стаття «Архетипний аналіз: теорія міфів»: а) Н. Фрай про способи організації міфів; б) теорія архетипних значень; в) теорія архетипного значення: демонічна образність; г) теорія архетипного значення: аналогічна образність; д) теорія міту: вступ. 5. Міфологічна школа в українському літературознавстві. 6. Неоміфологічний напрям.	5 год
2	1. Методологічні засади культурно-історичного методу. 2. Теорія Іпполіта Тена. 3. Культурно-історична школа в українському літературознавстві. 4. Соціологічний напрям. 5. Вульгарний соціологізм як напрям соціологізму в літературі.	5 год
3	1. Методологія компаративізму. 2. Художня література в системі мистецтв і видів художньо-творчої діяльності. 3. Складові компаративістики. 4. Внесок В. Веселовського у розвиток порівняльного літературознавства. 5. Порівняльно-історична методологія в дослідженнях українських літературознавців.	5 год
4	1. Місце позасвідомого в структурі психоаналізу. Концепція Фрейда і Юнга. 2. Теорія дитячої сексуальності в структурі психоаналізу та її критики (З. Фрейд, К. Юнг, Альфред Адлер, Мелані Кляйн). 3. Тлумачення сновидінь З. Фрейдом і К. Г. Юнгом в контексті психоаналізу. 4. Патографічні дослідження Фрейда. 5. Становлення психоаналітичного літературознавства в Україні (Студії С. Балея А. Халецького, Я. Яреми). 6. Психоаналітичні студії у посттоталітарній Україні.	5 год
5	1. Методологічні засади рецептивної естетики. 2. Теорія Вольфганга Ізера (ст. «Процес читання: феноменологічне наближення»). 3. Ганс Роберт Яусс про рецепцію тексту (ст. «Естетичний досвід і літературна герменевтика): а) поетичний текст у зміні горизонту розуміння; б) діалогічне розуміння у літературній комунікації; в) горизонт сподіваного та естетична функція. 19 4. Теорія діалогізму М. Бахтіна (ст. «Висловлювання як одиниця мовленнєвого спілкування», «Проблема тексту в лінгвістиці, філології та інших гуманітарних науках»). 5. Літературна критика	5 год

	як вид рецепції.	
6	Підготувати доповідь на тему «Психобіографізм у методології Лесі Українки (на матеріалі листів).»	5 год
7	Підготувати доповідь на тему «Інтерпретація образу Прометея у зарубіжній літературі та у творчості українських письменників (Т. Шевченка, Лесі Українки, А. Малишка)»	5 год
8	Підготувати доповідь на тему «Новела М. Коцюбинського «Сон» (філологічний та психоаналітичний підхід).»	5 год
9	Підготувати доповідь на тему «Типологія мотиву цінності людського життя в новелах «Страшна помилка» Л. Плюща та «Невідомий» М. Коцюбинського.»	5 год
10	Підготувати доповідь на тему ««Царівна» О. Кобилянської в світлі феміністичної критики.»	5 год
11	Підготувати доповідь на тему «Образи-екзистенціали в поезії В. Стуса»	5 год
12	Підготовка до тесту	5 год
	ВСЬОГО	60 год

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

2.Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних задач та ін.

3. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2								залік 40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	M	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	M		
30									30									

4. Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання..

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення заліку з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь білету.

Кількість балів	Теоретична підготовка	Практична підготовка
10-9 балів	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
8-7 бали	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
6-5 бали	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

4-3 бали	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
2-1 бал	студент володіє навчальним матеріалом частково	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача
0 балів	студент не володіє навчальним матеріалом	не спроможний виконувати практичних завдань завдання без допомоги викладача

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке літературна парадигма і як вона змінювалася упродовж історії?
2. Охарактеризуйте основні принципи структуралізму та його вплив на літературознавство.
3. Як постструктуралізм критикує структуралізм і що він пропонує натомість?
4. Які ключові ідеї деконструкції Жака Дерріди, і як вони застосовуються у літературній теорії?
5. Що таке інтертекстуальність і як цей термін використовувався у теоріях Юлії Крістєвої?
6. Як феміністична критика впливає на інтерпретацію літературних творів?
7. Які основні підходи психоаналітичної критики в літературознавстві та як їх застосовувати на практиці?
8. Чим відрізняється постколоніальна критика від інших методів літературного аналізу?
9. Які основні ідеї культурних студій і як вони застосовуються у літературному аналізі?
10. Що таке новий історизм і як він підходить до аналізу літературних текстів?
11. Які концептуальні відмінності між структуралізмом і міфологічною критикою?
12. Як марксистська критика впливає на аналіз літературних творів?
13. Які ключові особливості герменевтики як методу літературознавчого аналізу?
14. Охарактеризуйте постмодерністську літературу з погляду сучасних літературознавчих парадигм.
15. Які основні принципи рецептивної естетики та як вона підходить до аналізу літератури?
16. Як еко-критика використовує екологічний підхід для інтерпретації літературних текстів?
17. Яка роль гендерної теорії в сучасному літературознавстві та як вона змінює погляди на традиційні тексти?
18. Як теорія читача змінила уявлення про взаємодію між текстом і читачем?
19. Охарактеризуйте взаємозв'язок між соціальною реальністю та літературним текстом у межах нової соціологічної критики.
20. Як цифрова гуманітаристика вплинула на сучасні методи аналізу літературних творів?

5.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо

Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Модульний тест	
10 балів	91-100% відповідей вірні
9 балів	81-90% відповідей вірні
8 балів	71-80% відповідей вірні
7 балів	61-70% відповідей вірні
6 балів	51-60% відповідей вірні
4 балів	41-50% відповідей вірні
4 бали	31-40% відповідей вірні.
3 бали	21-30% відповідей вірні.
2 бали	11-20% відповідей вірні
0 балів	10- 0% відповідей вірні.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;

-тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебіари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік

7. Рекомендована література

7.1.Фахова

1. Безпечний І. Теорія літератури. Київ: Смолоскип, 2009. 388 с.
2. Білоус П. В. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: лекції; М-во освіти і науки України, Житомирський держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир: Рута, 2009. 336 с.
3. Білоус П. В., Левченко Г. Д. Вступ до літературознавства: навчальний посібник для самостійної роботи студента. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 364 с.
4. Галич О. Вступ до літературознавства: підручник для вузів. Луганськ: Вид-во «ДЗ Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка», 2010. 287 с.
5. Моклиця М. Вступ до літературознавства: навч. посіб. Луцьк: Волинський університет, 2011. 468 с.
6. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства: підручник. Вид. друге, зі змінами й доповненнями. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 520 с.
7. Ткаченко А. О. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2- ге вид., випр. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.
8. Ференц Н. С., Чижмар О. М. Основи літературознавства. Навчально-методичний посібник (для студентів українського відділення філологічного факультету). Вид. 2-ге, випр., доповн. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 132 с.

7.2.Допоміжна

1. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика. Дрогобич: Вид. фірма «Відродження», 2008. 488 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста і В. Тейлора; пер. з англ. В. Шовкун; наук. ред. пер. О. Шевченко. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.

3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова (голова), О. Бойченка, І. Зварича та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
4. Марко В. П. Аналіз художнього твору. Київ: ВЦ «Академія», 2013. 262 с.
5. Марко В. Стежки до таїни слова: літературознавчі й методичні студії. Кіровоград, 2007. 262 с.
6. Святовець В. Словник тропів і стилістичних фігур. Київ, 2011. 176 с.
7. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. У двох кн. / переклад із німецької. Київ: ВЦ «Академія», 2005. 288 с.
8. Василь Марко. Аналіз художнього твору. – К., 2013. – 256 с.

8. Інформаційні ресурси

1. <https://literaryterms.net/>
2. https://www.okanagan.bc.ca/sites/default/files/2020-03/literary_terms.pdf
3. 03/literary_terms.pdf
4. <https://literaturestudies.co.uk/>